

گزارش شورای منطقه‌ای آسیا - اقیانوسیه

در مورد:

همکاری دولت‌ها و تعاونی‌ها

۱۸ تا ۲۱ آوریل ۱۹۹۴ - ۲۹ فروردین تا اول اردیبهشت ۱۳۷۳

مترجم: محمدرضا متوسلی

کوالالامپور

کنفرانس شورای منطقه‌ای آسیا - اقیانوسیه در خصوص معاضدت دولت و تعاونی‌ها، از ۲۹ فروردین تا اول اردیبهشت ماه سال جاری در کوالالامپور پایتخت کشور مالزی برگزار گردید و آقایان: محمدرضا دهقانی و محمدرضا متوسلی به عنوان نمایندگان وزارت تعاون ایران در آن شرکت نمودند.

در این کنفرانس شورایی، نمایندگان اتحادیه تعاون بین‌المللی (ICA)، دفتر منطقه‌ای آسیا، اقیانوسیه (ROAP)، سازمان بین‌المللی کار (ILO) و ۱۴ کشور عضو منطقه آسیا - اقیانوسیه، منجمله جمهوری اسلامی ایران، بیانیه و دیدگاه‌های خویش را درباره دستور جلسه کنفرانس مطرح نمودند. خوشبختانه تا حد قابل ملاحظه‌ای به نظرات نمایندگان شرکت‌کننده از طرف وزارت تعاون جمهوری اسلامی ایران در جمع‌بندی گزارش شورایی در رابطه با همکاری دولت با تعاونی‌ها توجه گردید. در آخرین روز کنفرانس، عصاره بیانیه‌های اعضای شرکت‌کننده، حاوی نظرات و پیشنهادات آنها در مجمع شرکت‌کنندگان مطرح و پس از تبادل نظر به صورت نهایی تحت عنوان گزارش شورای منطقه‌ای آسیا اقیانوسیه در مورد معاضدت دولت و تعاونی‌ها تنظیم گردید که ترجمه آن را جهت اطلاع خوانندگان گرامی ماهنامه تعاون به چاپ می‌رسانیم.

مقدمه

شورای منطقه‌ای آسیا - اقیانوسیه به منظور بحث درباره نحوه معاضدت دولت‌ها و تعاونی‌ها در کوالالامپور، پایتخت مالزی، از تاریخ ۲۹ فروردین لغایت اول اردیبهشت ۱۳۷۳ تشکیل گردید. نمایندگان سازمان منطقه‌ای آسیا - اقیانوسیه، اتحادیه تعاونی بین‌المللی و کشورهای عضو یعنی ایران، فی‌جی، ژاپن، هندوستان، اندونزی، مالزی، میانمار، فیلیپین، سری‌لانکا، تایلند، ویتنام و ناظران از اتحادیه تعاونی کانادا^(۱)، سازمان بین‌المللی کار^(۲)، استرالیا، سازمان تعاونی آس‌آن^(۳)، در این شورا شرکت داشتند.

ضمن توجه به برنامه شورا، از بیانیه کشورها و مقالات و نشریات و گزارشات صادره، چنین استنباط می‌شود که رشد اقتصادی ژاپن طی نیم‌قرن اخیر، اقتصاد بهم پیوسته مثلث بزرگ آمریکا، اروپا و ژاپن، گزارشات موفقیت‌آمیز اخیر کره جنوبی،

سنگاپور، هنگ‌کنگ و تایوان، موجب جهانی شدن^(۴) اقتصاد گردیده است.

جهانی شدن، یعنی فرآیند الحاق اقتصاد ملی با بازارهای بین‌المللی و آزادسازی تجارت و تعرفه به منظور تسهیل مسیر تجارت بین‌المللی. بنابراین، آزادسازی اقتصادی^(۵) و خصوصی‌سازی برای هر کشور شرکت‌کننده ضروری است، مگر اینکه به دلایل بیشتر سیاسی تا اقتصادی، یک کشور مایل باشد از خط‌مشی اقتصاد جهانی جدا شود. حقیقت این است که اثر و نفوذ بین‌المللی اجتناب‌ناپذیر شده است. منطقه آسیا - اقیانوسیه، با سرعت بی‌سابقه‌ای هماهنگ با خیزش جهانی شدن اقتصاد، حرکت خود را تطبیق می‌دهد. رشد اقتصادی شگفت‌انگیز، همراه با واکنش‌های اجتماعی به عنوان بازتاب آن در حال ورود به منطقه است.

شورا، این روندهای اقتصادی اجتماعی منطقه، همچنین محیط جدید ناشی از بازتاب

آنها مورد توجه قرار داده و تشخیص داد که تعاونی‌ها به نحو شایسته‌ای ملزم به تطبیق خود با این شرایط در حال تغییر می‌باشند.

لازم است محیط‌های مناسب ناقل رشد و تقویت نهضت‌های تعاونی در منطقه آسیا - اقیانوسیه، با در نظر گرفتن تغییرات مورد شناسایی قرار گیرد و دولت‌ها باید پایه‌های حمایتی ذیل را برای تعاونی‌ها استوار سازند:

۱- به رسمیت شناختن تعاونی‌ها

۲- ایجاد محیط قانونی بر مبنای دموکراسی

۳- گسترش قانونمندی تعاونی‌ها

۴- ابلاغ و اجرای قوانین تعاونی بوسیله

کارمندان متعهد دولت و نهضت تعاونی

جنبه‌های یک محیط مستعد برای توسعه

نهضت تعاونی شامل موارد زیر می‌باشد:

الف: محیط سیاسی

ب: محیط اداری

پ: محیط زیربنایی

ت: محیط اجتماعی

به سیاست‌های ملی و قانون تعاون نیز باید توجه شایسته‌ای مبذول شود، به گونه‌ای که با این روندهای در حال تغییر هماهنگ بوده و تعاونی‌ها را از این تغییرات منفک ننماید. برنامه‌های ملی باید نقش‌های مناسبی برای تعاونی‌ها به عنوان ابزار و موسسات مناسب جهت کمک به توزیع درآمد، کنترل روندهای تورمی و کارگزاران یک اجتماع آگاه، در نظر بگیرد.

علاوه بر این، شورا ضمن تاکید بر آموزش اعضا، تاثیر سازماندهی و افزایش قدرت مالی، لزوم بهبود وضع، انعطاف داخلی و سودمندی تعاونی‌ها از طریق بکارگیری روش‌های مناسب را مورد توجه قرار داد. آشکار است که تعاونی‌ها باید نقش موفقیت‌آمیزی در اداره امور اجتماعی ایفا نموده و بخشی از فعالیت جهانی در امور اقتصادی و اجتماعی را عهده‌دار شوند و گرنه از جریان توسعه خارج می‌شوند.

این ضرورت نه تنها مورد علاقه نهضت تعاونی است که به پیروی از عدالت، دموکراسی، ثبات اجتماعی در خدمت اجتماع باشد، بلکه به سرعت در حال شکل‌گیری به صورت یک واقعیت و خط مشی تجاری مطلوب است، به طوری که حتی در میان واحدهای خصوصی، از نظر مفاهیم اجتماعی تجارت مطرح گردیده و مورد قبول دولت‌های علاقمند به اصلاح امور می‌باشد.

بنابراین ضروری است که تعاونی‌ها در رابطه با مسائل اساسی خود کارهای مهمی را در جهت تقویت امور داخلی از طریق افزایش قدرت سازماندهی، مالی، آموزش و آگاهی بیشتر اعضا انجام دهند.

قطعه‌نامه

در چهارچوب موارد موصوف و براساس مباحثات شوری در زمینه‌های متعدد، نتایج ذیل در خصوص روابط دولت تعاونی، روابط

تجارت - تعاونی، و روابط اعضا - تعاونی جمع‌بندی گردید.

۱. روابط دولت - تعاونی

در مورد روابط دولت - تعاونی، شوری:

۱/۱. پیگیری دولت‌ها و نهضت‌های کشورهای مختلف منطقه را در جهت اصلاح قوانین تعاونی با رهنمود کنفرانس‌های وزراء سیدنی و جاکارتا تقدیر می‌نماید. شوری، همچنین پیشنهاد می‌کند با توجه به تغییرات سریع اخیر اقتصاد جهانی که موثر بر اقتصاد کشورهای مختلف می‌باشد در اجرای توصیه‌های کنفرانس‌های جاکارتا و سیدنی تسریع شود.

۱/۲. نیاز به پشتیبانی دولت، در ایجاد محیطی مستعد جهت رشد تعاونی‌ها را، تشخیص می‌دهد. شوری توصیه می‌کند که این کار از طریق اصلاحات سیاست‌های مالی، پولی و اقتصادی منجمله تخفیف مالیات و ترجیحاً حذف مالیات برای تعاونی‌ها، حذف جنبه‌های سیاسی از تعاونی‌ها، و آزادی بیشتر برای آنها در امر تصمیم‌گیری انجام شود.

۱/۳. اهمیت و ارتباط تعاونی‌ها را در محیط متغیر اقتصاد ملی به نفع طبقات ضعیف‌تر و سایر گروه‌هایی که از شرایط نامساعد زندگی رنج می‌برند، تاکید می‌نماید. ۱/۴. به طور قوی پیشنهاد می‌نماید دولت‌ها جهت پیشبرد وضع عمومی تعاونی‌ها، سیاست‌هایی را تنظیم نمایند تا تعاونی‌ها در سطحی قرار گیرند که بتوانند با شرکت‌های خصوصی و دولتی رقابت کنند.

۱/۵. تشخیص می‌دهد که توانبخشی تعاونی‌های مستضعف در پرتو استقلال بیشتر، وظیفه نهضت تعاون است، با وجود این، کمک دولت در هنگام نیاز، مطلوب می‌باشد.

۲. روابط تجارت - تعاونی

۲/۱. تشخیص می‌دهد که جهانی کردن و آزادسازی اقتصاد، موفقیت‌هایی را برای تعاونی‌ها ایجاد می‌کند تا در زمینه‌های اقتصاد متنوع و با ارزش افزوده بیشتر فعالیت نمایند.

۲/۲. نیاز به توسعه الگوهای جدید مرتبط با الگوهای تجارت، از قبیل انتقال تکنولوژی، اتحادیه‌های استراتژیک در داخل و خارج کشورهای مورد نظر را مورد توجه قرار می‌دهد.

۲/۳. تایید می‌نماید که تعاونی‌ها باید رهیافت‌های ابداعی را اختیار نموده و تکنولوژی‌های مناسب را با هدف بهبود کیفیت تولیدات و خدمات و کارآیی عملیات بکارگیرند.

۲/۴. نیاز تعاونی‌ها را به ایجاد توانایی‌های مدیریتی، حرفه‌ای، پیمانکاری، و به عنوان یک استراتژی یاری گرفتن از نمایندگی‌های ملی و بین‌المللی را که مایل به همکاری با تعاونی‌ها باشند، عمومی، نیمه دولتی یا خصوصی تایید می‌نماید.

۲/۵. معتقد است که باید علائق تجاری تعاونی‌ها در سیاست‌های اقتصادی دولت به رسمیت شناخته شود.

۲/۶. از حفاظت هویت بارز تعاونی، ارزش‌ها و اصول آن پشتیبانی می‌کند.

۳. روابط اعضا - تعاونی

در مورد روابط اعضا - تعاونی، شوری:

۳/۱. نیاز به تشویق و حفظ اعتماد و ایمان مردم به فلسفه، ایده‌آل‌ها و ظرفیت‌های تعاونی دربرآوردن نیازهایشان، و در نتیجه افزایش وفاداری و شرکت اعضا در امور تعاونی را تایید می‌نماید.

۳/۲. عقیده دارد که ترکیب افقی و عمودی تعاونی‌ها باید تقویت شود تا موجب همبستگی بیشتر نهضت تعاونی گردد. باوجود این، نهضت، که از سازمان‌های مستقل داخلی تشکیل می‌گردد، باید مجاز به تصمیم‌گیری در موارد مربوط به چنین ترکیبی باشد.

۳/۳. توصیه می‌کند که سیاست‌های توسعه منابع انسانی^(۶) باید به طور علمی تنظیم و برای اعضا، هیئت مدیران، سایر صاحب منصبان و کارمندان حقوق‌بگیر اجرا شود. این اولین مسئولیت تعاونی‌ها است که نسبت به آن

دولت می‌تواند چهارچوب تشکیلاتی و قانون مناسبی را برای تضمین امنیت و سلامت تعاونی‌ها در نظر بگیرد. لذا، شورا انجام یک بررسی در این زمینه را توصیه می‌کند، و در صورت لزوم برای توسعه مدل تشکیلاتی و قانونی فوق‌الذکر، از سازمان‌های کمک دوجانبه یا چندجانبه درخواست مساعدت مالی می‌کند.

۳. گرچه شایسته است که دولت به کمک مالی خود جهت ممیزی، آموزش و تربیت ادامه دهد، انتخابات تعاونی، ممیزی، آموزش و تربیت باید حتی‌الامکان بوسیله خود تعاونی‌ها انجام شود. در راستای این هدف، دولت می‌تواند کمک مالی را در زمینه تقویت ظرفیت‌های مدیریتی تعاونی‌ها مصروف دارد.

۴. به منظور بهبود آموزش اعضا تعاونی تحت شرایط موجود باید تلاش کرد و جویای کمک فنی برای تحصیل بود، و مراکز آموزشی بالقوه عالی تعاونی‌های موجود منطقه آسیا - اقیانوسیه را تقویت نمود.

۵. شورا، با توجه به روندهای اقتصادی - اجتماعی جاری و محیط حاصله در منطقه آسیا - اقیانوسیه، توصیه می‌کند برای سال ۲۰۰۰، همکاری مشترک دولت و تعاونی‌ها، با توجه به کمک قابل ملاحظه‌ای که تعاونی‌ها

دولت نیز می‌تواند پشتیبان و تسریع‌کننده باشد.

۳/۴. تایید می‌نماید که تعاونی‌ها باید نسبت به خواستهای شرکت‌های متشکله خود جوابگو بوده و این روش را به صورت مردمی تداوم بخشند.

۳/۵. نیاز به تنظیم یک سیستم رفتاری^(۷) بین مجریان حقوق‌بگیر و منتخبین، به منظور تضمین واگذاری مناسب مسئولیت‌ها و روابط کاری هماهنگ بین آنها را تاکید می‌نماید. اتحادیه بین‌المللی تعاون^(۸) باید در تنظیم یک سیستم رفتاری نمونه کمک نماید.

پیشنهادهای

۱. ضمن توجه به پیشرفت قابل ملاحظه در مورد بهبودهای ساختاری حاصله در بعضی کشورها، به ویژه در ژاپن، شورا، درخواست یک کمک فنی ویژه جهت بررسی تجربیات موفق در زمینه اصلاحات سازمانی را پیشنهاد می‌نماید تا یک مدل مناسب برای بهبود ساختار و سازمان تعاونی‌ها در منطقه آسیا - اقیانوسیه تنظیم گردد.

۲. برای بهبود جریان سرمایه و افزایش اعتماد اعضا در مدیریت امور تعاونی‌ها،

حضرت آیتا... مشکینی،

ریاست محترم مجلس خبرگان

تعاونی مسکن طلاب جانباز را افتتاح نمودند

عملیات مربوط به آماده سازی و ساخت ۱۵۸ واحد مسکونی متعلق به شرکت تعاونی مسکن طلاب مرکز علوم دینی جانبازان حوزه علمیه قم در ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۳/۳/۷ آغاز گردید. در جریان این عملیات که حضرت آیتا... مشکینی امام جمعه قم و رئیس محترم مجلس خبرگان و حجت الاسلام ذوالنور فرمانده تیپ ۸۳ امام جعفر صادق (ع)، حسین رضائی رئیس اداره تعاون، تنی چند از مسئولین محلی، هیئت مدیره و تعدادی از اعضاء این شرکت حضور داشتند، پس از تلاوت آیاتی چند از کلام... معجید، ابتدا جناب حجت الاسلام ملک دار رئیس هیئت مدیره شرکت طی گزارشی به چگونگی تشکیل شرکت و خرید ۴۷۰۰۰ مترمربع زمین و انجام مراحل قانونی و برنامه های آتی آن اشاره نمود و از نهاد محترم ریاست جمهوری و سایر دستگاههای اجرایی که با آنان تشریک مساعی داشته اند تشکر کرد.

آنگاه حضرت آیتا... مشکینی امام جمعه محترم حرم اهل بیت و رئیس محترم مجلس خبرگان، طی بیاناتی به اهمیت بخش مسکن اشاره و تاکید فرمودند و این کار با ارزش را از مقدس ترین کارها دانستند و اظهار امیدواری فرمودند تا این کار به خوبی پیش رود و آقایان در اندک زمانی صاحب خانه شوند و از کلیه افرادی که در این امر خیر حرکتی داشته اند تشکر نمودند. سپس طی مراسمی با به زمین زدن کلنگ توسط معظم له، فعالیت های مربوط به ساخت این پروژه آغاز گردید.

در جریان ساخت این مجتمع مسکونی، ۱۵۸ نفر از جانبازان ۸ سال دفاع مقدس صاحب خانه خواهند شد و کلیه ساختمان ها با شرایط خاص جانبازان عضو شرکت و به صورت ویلایی احداث می گردد.

می توانند برای اجتماع نگران انجام دهند، استراتژی خاصی تنظیم گردد.

۶. ضمن تلاش برای کسب پشتیبانی منطقه آسیا-اقیانوسیه در رابطه با گزارش دبیرکل به مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۳۷۳، موضوع «موقعیت و نقش تعاونی ها در پرتو روندهای اجتماعی و اقتصادی نوین»^(۱)، شورا پیشنهاد می نماید دولت های منطقه آسیا-اقیانوسیه، قطعنامه سازمان ملل در مورد موضوع فوق الذکر را در مجمع عمومی آینده که در اواخر سال ۱۳۷۳ برگزار می شود، تایید و پشتیبانی نمایند.

۷. به نظر شورای منطقه آسیا-اقیانوسیه، تشکیل یک شورای تعاونی - دولت لازم است. از این رو، ضروری است که یک دبیرخانه مناسب برای پشتیبانی و پیگیری فعالیت ها در رابطه با شورای منطقه ای تشکیل شود. پیشنهاد شده است که این دبیرخانه در اتحادیه بین المللی تعاون، دفتر منطقه ای آسیا - اقیانوسیه تشکیل شود. شورا توصیه می نماید این پیشنهاد مورد توجه سازمان های تعاونی ملی قرار گرفته و پس از تبادل نظر با دولت های خود، کنفرانس وزراء را در تصمیم گیری مناسب یاری دهند.

- (1) CCA: Canadian Cooperative Association
- (2) ILO: International Labor Organization
- (3) ACO: Asean Cooperative Organization
- (4) GLOBALIZATION
- (5) Economic liberalization
- (6) HRD: Human Resource Development
- (7) Acode of conduct
- (8) ICA: INTERNATIONAL COOPERATIVE ALLIANCE
- (9) "Status and Role of Cooperatives in the light of new economic and social Trends"

U.N. 1994